

2019-04-11
Dnr 2018:11102

Aktiebolaget Videdals Privatskolor

Org. nr 556451-8750

Beslut för förskolan

efter riktad tillsyn i Videdals Privatskolor AB i Malmö

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Aktiebolaget Videdals Privatskolor med organisationsnummer 556451-8750 att senast den **11 augusti 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen, med e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se. Ange dnr 440-2018:11102. Beslutet gäller omedelbart.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Aktiebolaget Videdals Privatskolor inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid förskoleenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn (6 kap. 6-8 §§ skollagen)
- En förskollärare eller annan personal som får kännedom om att barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen, som i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen (6 kap. 10 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling som bygger på en kartläggning av var och när problem kan uppstå.
- Se till att förskollärare och personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till förskolechefen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att förskolans arbete för att motverka kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Utredningen visar att personal på förskolan inte känner till att det görs någon kartläggning av risker för kränkande behandling. Förskolechefen bekräftar i intervju att det i nuläget inte görs någon kartläggning, men anger därefter i svar på Skolinspektionens kommunikering av protokoll att kartläggning genomförs med jämna mellanrum på avdelningarna och att det ingår i det systematiska kvalitetsarbetet, men att dokumentationen ska utvecklas. Trots inkomna uppgifter vid kommunikering av underlag för beslut, gör Skolinspektionen den sammantagna bedömningen att förskolans arbete för att motverka kränkande behandling inte bygger på en kartläggning av var och när problem kan uppstå. Därmed genomförs inte heller åtgärder som bygger på en sådan kartläggning, för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Utredningen visar vidare att det inte är säkerställt att personal på förskolan i samtliga fall anmäler till förskolechefen när de får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Detta då det inte finns en samsyn i personalen om vad som utgör en kränkning och eftersom huvudmannens rutiner vid kränkande behandling inte till fullo är tydliga för eller tillämpas av all personal.

Rättslig reglering med mera

Med kränkande behandling avses enligt 6 kap. 3 § skollagen ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Av 6 kap. 6-8 §§ skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn utsätts för kränkande behandling. Enligt 6 kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn.

För att kunna avgöra vilka åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn måste, enligt Skolinspektionens praxis, först en kartläggning och analys av verksamheten göras. De slutsatser som dras av kartläggningen ska ligga till grund för och förklara de insatser som måste sättas in i verksamheten. Planen ska sedan innehålla dels en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn, dels en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Det framgår vidare av 6 kap. 10 § skollagen att förskollärare och annan personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska anmäla detta till förskolechefen, som i sin tur är skyldig att anmäla till huvudmannen. Skolinspektionen vill framhålla att anmälningsskyldigheten, enligt myndighetens praxis, omfattar alla händelser där ett barn upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till förskolechefen respektive huvudmannen. Anmälningsskyldigheten uppkommer oavsett om barnet har uppgett sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller om det på något annat sätt, till exempel genom förskolepersonalens egna observationer, kommit fram att barnet kan känna sig utsatt för kränkande behandling.

Skolinspektionen vill i sammanhanget påpeka att även om huvudmannen kan delegera utförandet av ovanstående uppgifter, kan huvudmannens ansvar enligt 6 kap. skollagen inte delegeras.

Arbetet för att motverka kränkande behandling bygger inte på en kartläggning av var och när problem kan uppstå

Skolinspektionen har tagit del av förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. I planen anges att det görs eller har gjorts en kartläggning, men det fram-

går inte vad kartläggningen visat eller vilka åtgärder för att förebygga kränkande behandling som vidtagits utifrån resultaten. I flertalet intervjuer svarar personalen nej eller att de inte vet på fråga om det på förskolan görs någon kartläggning av barns upplevelser av kränkningar eller av eventuella riskmiljöer avseende kränkningar. I flera intervjuer berättar personal att de arbetar med värdegrund och pratar med barnen om hur de ska vara mot varandra. Personal uppger i några intervjuer att de arbetar med likabehandling utifrån ett årshjul, men att de inte har identifierat några särskilda risker eller problemområden vad gäller kränkande behandling.

Förskolechefen bekräftar i intervju att det i nuläget inte görs någon kartläggning av risker för kränkningar på förskolan. I sitt svar på Skolinspektionens kommunikering av protokoll uppger förskolechefen däremot att kartläggning genomförs med jämna mellanrum på avdelningarna och att det ingår i det systematiska kvalitetsarbetet, men att dokumentationen ska utvecklas.

Med anledning av signalen till Skolinspektionen säger förskolechefen att hen har haft samtal med personalen på den berörda avdelningen samt uppdaterat rutinerna för klagomålshantering. På frågan om hur förskolan arbetar för att motverka kränkande behandling svarar förskolechefen att hen har besökt avdelningarna och pratat med personalen om hur man bemöter barn. Förskolechefen säger att hen har konstaterat att förskolan behöver arbeta vidare med detta område, att det har tagits upp i ledningsgruppen och att en studiedag planeras på temat. Vidare uppger förskolechefen att personalen arbetar med planen mot diskriminering och kränkande behandling genom att gå igenom den vid möte och sedan välja ut delar att fokusera på. Enligt förskolechefen är arbetet med planen delegerat till förskolans pedagogiska ledare. På frågan om de har diskuterat det faktum att den aktuella planen främst berör likabehandling och inte åtgärder mot kränkande behandling svarar förskolechefen nej och att det är något som hen kommer att ta upp. Förskolechefen uppger att personalen gör saker, men att de inte dokumenterar och utvärderar det som görs.

Representant för huvudmannen uppger att hen inte är involverad i förskolans arbete för att motverka kränkande behandling, samt att huvudmannen säkerställer att det bedrivs ett målinriktat arbete mot kränkande behandling genom att ha tillsatt en VD och förskolechef. Representant för huvudmannen uppger att huvudmannen inte tar del av förskolans plan mot kränkande behandling. Representant för huvudmannen säger att arbetet mot kränkande behandling tas upp på styrelsemöten vid behov. På frågan vilka åtgärder huvudmannen vidtagit utifrån anmälan svarar representant för huvudmannen att förskolechefen, tillika VD, har uppdraget att utreda anmälan och att denne har förtydligat planer och rutiner kring exempelvis klagomål.

Alla fall då personal får kännedom om att ett barn blivit utsatt för kränkande behandling anmäls inte till förskolechefen

I flera intervjuer uppger personal att de inte har sett någon kollega behandla barn på ett olämpligt sätt, eller fått kännedom om en kränkning via vårdnadshavare. Personal säger att de tror att de skulle försöka lösa en sådan situation med kollegorna på avdelningen. Om händelsen upprepas, eller om det handlar om en allvarlig kränkning, säger personal att de skulle meddela den pedagogiska ledaren eller förskolechefen. Några

personalrepresentanter uppger att de vid kännedom om en kränkning mellan personal och barn alltid måste meddela den pedagogiska ledaren och/eller förskolechefen.

I några intervjuer berättar personal att de vid enstaka tillfällen har upplevt att kollegor betett sig olämpligt mot barnen och att de har löst detta genom att säga till eller ha ett samtal med kollegan. Vid något tillfälle säger personal att det har inträffat en incident som meddelats förskolechefen eller att klagomål om en kollega har tagits vidare till förskolechefen. Vad gäller incidenter mellan barn uppger några personalrepresentanter att de varit med om att skriva en anmälan, men i andra intervjuer berättar personal att de först försöker hantera sådana händelser på avdelningen.

I flera intervjuer uppger personal att förskolan har rutiner för hur potentiella kränkningar ska hanteras, att rutinerna framgår av planen mot diskriminering och kränkande behandling, samt att rutinerna är kända av personalen. Någon personalrepresentant säger att kränkningar mellan personal och barn enligt rutinerna ska tas upp med förskolechefen, men att personalrepresentanten tycker att personalen ska prata med kollegan först. En annan personalrepresentant säger att det finns rutiner för anmälan av kränkningar, men att man vid första tillfället kan varna kollegan och sedan anmäla om det upprepas. Personal uppger att en utredning görs när en händelse anmäls till förskolechefen, men någon personalrepresentant säger att detta beror på vad det är för kränkning.

På frågan om det är tydligt vilka incidenter som ska hanteras av personalen på avdelningen och vad som ska tas vidare till förskolechefen svarar flera personalrepresentanter ja. Någon personal säger att vissa kränkningar är tydliga, till exempel mobbning och utfrysning, och att sådant måste tas upp med den pedagogiska ledaren och förskolechefen. I några intervjuer säger personal att det inte är tydligt vad som ska meddelas förskolechefen, utan att det får bedömas från fall till fall. Personal säger i någon intervju att det blir så stort om man drar in ledningen och att de vill lösa saker själva i personalen, men att förskolechefen har signalerat att det är bättre att komma till hen en gång för mycket.

I flertalet intervjuer svarar personal ja på frågan om de diskuterar vad kränkningar kan innebära mellan personal och barn. Flertalet personalrepresentanter uppger också att de inom avdelningen har en gemensam bild av vad som utgör en kränkning mellan personal och barn. I några intervjuer säger personal att de gemensamt har pratat om var gränsen går. Någon intervjuad personal säger dock att det kan finnas skillnad mellan personal i hur de upplever en viss händelse och att personalen då kan prata med en kollega eller den pedagogiska ledaren för att få stöd. Någon annan personalrepresentant uppger att det finns personal som har en jargong gentemot barnen som inte är acceptabel och att detta är något som de har pratat om på möten. Hen säger att det har blivit bättre, men att frågan hade kunnat lyftas mer i relation till nyanställd och utbildad personal.

Även förskolechefen uppger att det inte finns en fullständig samsyn i personalen kring hur de ska bemöta barn och att det inte har funnits tillräckligt bra rutiner när det kommer ny personal. Förskolechefen säger sig ha märkt att en del personal behöver förstå

att det är skillnad på privatperson och yrkesroll samt att personalens kunskap på området behöver finslipas. Enligt förskolechefen har detta tagits upp i ledningsgruppen och en studiedag planeras kring bemötande, men förskolechefen säger att de behöver arbeta mer med detta. Då Skolinspektionen berättar att det har framkommit i intervjuer att incidenter uppfattas på olika sätt, säger förskolechefen att hen kan tänka sig att det är så, att det har varit svårt för viss personal att förstå att de har makt genom orden och att de på förskolan behöver arbeta vidare med det.

Förskolechefen uppger att de skriftliga rutiner som finns i planen mot kränkande behandling, och som flera intervjuade personalrepresentanter hänvisat till, inte är korrekta eftersom de inte inkluderar anmälan till pedagogisk ledare och huvudmannen. Förskolechefen uppger att arbetsgången vid en kränkning mellan personal och barn är att personalen direkt ska skiljas från barngruppen och därpå ska en utredning göras av den pedagogiska ledaren i samråd med rektor. Förskolechefen säger att hen har tydliggjort detta för personalen. Om vårdnadshavare berättar att ett barn blivit utsatt för en kränkning, anger förskolechefen att avdelningsledaren först ska informera den pedagogiska ledaren, som sedan tar upp det med förskolechef. Enligt förskolechefen ska kränkande behandling alltid lyftas till pedagogisk ledare och förskolechef för utredning. Förskolechefen uppger att hen i sin tur rapporterar till huvudmannen efter avslutat ärende.

Representant för huvudmannen uppger att arbetsgången då ett barn blir kränkt av personal är att personalen ska meddela närmaste chef. Representant för huvudmannen säger att förskolechef, tillika VD, avgör om utredning ska göras samt genomför i förekommande fall utredningen. Enligt huvudmannens representant är rutinerna desamma när det gäller kränkningar mellan barn. Huvudmannens representant uppger att huvudmannen får kännedom om ärenden rörande kränkande behandling vid styrelsemöten och avstämningar med förskolechef, tillika VD. På frågan vilka instruktioner huvudmannen har gett kring vad som ska anmälas och vad som ska hanteras på avdelningarna svarar representant för huvudmannen att detta avgörs av förskolechef, tillika VD. Representant för huvudmannen bekräftar att incidenter hanteras på avdelningarna och filteras på vägen upp, så att de incidenter som anmäls till huvudmannen är av mer allvarlig karaktär.

Motivering till föreläggande som ingripande

Förskolan Videdals Privatskolor AB uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Huvudmannen Aktiebolaget Videdals Privatskolor föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

X Cecilia Kjellman

Enhetschef
Signerat av: Cecilia Kjellman

X Anna Johansson

Föredragande
Signerat av: Anna Johansson

I ärendets handläggning har även Maria Nyman och Johanna Tinghammar Bruck deltagit.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Bakgrund

Bilaga 1: Bakgrund

Skolinspektionen har den 4 december 2018 initierat ett ärende utifrån uppgifter som har kommit fram genom signal från Malmö stad. I signalen framkom uppgifter om kränkande behandling av förskolebarn, underlåtelse att utreda uppgivna kränkningar i samband med verksamheten, samt hot vid påtalande av brister i förskolans hantering av ärenden som rör kränkande behandling.

Skolenheten besöktes av Skolinspektionen den 14 februari 2019. Intervju med representant för huvudmannen genomfördes den 25 februari 2019. Tillsynen har omfattat området Åtgärder mot kränkande behandling.